

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียน สู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

Developing the Guidance for Students Guidance Excellence under the Office of Secondary Educational Service Area Office 26

สัญญา อาจจอหอ¹, ธรินธร นามวรรณ²
Sunya Artjorhor¹, Tharinthron Namwan²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ 2) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด การดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ 3) พัฒนาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 321 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมมีการดำเนินงานแนะแนวอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ และ 40 ตัวชี้วัด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) แนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียน

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M.Ed. Candidate in Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Assistant Professor, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

สู่ความเป็นเลิศมี 5 ด้าน คือ การเตรียมการและร่วมวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบและประเมินผล การปรับปรุงและพัฒนางาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้สูงสุดในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาแนวทาง, การดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ, สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

Abstract

This research aimed 1) to study the current status and the desirable states of the operation the guidance for students guidance excellence 2) to study the elements and indicators of the operation of the guidance for students guidance excellence 3) to develop the guidance for students guidance excellence. The sample including the director of education and teachers for 321 people. The instruments used data collection were questionnaires and interview form. Data analysis was percentage, mean and standard deviation. The study revealed these results : 1) The current status of the operation in the guidance for students guidance for students guidance excellence of the directors of education and teacher. As a whole aspect, the operation guidance for students in a middle level. The desirable states of the operation guidance for students at a highest level. 2) There are 8 components and 40 indicators. As a whole aspect, it was in a highest level. 3) The students guidance excellence have 5 components including 1) preparation 2) implementation plan 3) monitoring and evaluation 4) implement and development 5) knowledge sharing. It is appropriate and possibility to and excellent.

Keywords : Developing the Guidance, Students Guidance Excellence, Office of Secondary Educational Service Area Office 26

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 6 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา ซึ่งการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งจากข้อความที่กล่าวมาแล้วนั้นนับเป็น สิ่งที่ยากยิ่งในสภาพปัจจุบันที่สังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลกระทบ โดยตรงโดยทางตรงและทางอ้อมในการดำเนินชีวิตของคนทุกคนทุกวัยและทุกเพศ ขาดทักษะในการตัดสินใจ และไม่สามารถปรับตัวตามสถานการณ์ในปัจจุบันได้ (Ministry of Education of Thailand, 2010 : 4-6) นอกจากนี้แล้วการเปลี่ยนแปลงทาง สังคมที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ทำให้การดำรงชีวิตของมนุษย์ ในแง่มุมต่างๆ ได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้มนุษย์จำเป็นต้องมีการปรับตัว เพื่อให้ สมาชิกในสังคมได้เติบโตอย่างมีคุณภาพและพร้อมจะเป็นกำลังในการพัฒนาสังคม พัฒนาสถาบันต่างๆ ดังกล่าวต่อไป การให้ความรู้ในรูปแบบปกตินั้นจึงไม่เพียงพอ ที่จะทำให้บุคคลสามารถค้นหาค้นหาบทบาทหน้าที่ ที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง งานแนะแนวจึงเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมการดำเนินการดังกล่าวของบุคคล (Chomeya, Rungson., 2012 : 1-2)

การแนะแนวเป็นอีกสาขาหนึ่งซึ่งมีประโยชน์มากในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งใน ปัจจุบันงานแนะแนวได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกำหนดให้มีการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน เพื่อให้ข้อมูลทางการศึกษา อาชีพและส่วนตัวให้ทั่วถึงนักเรียนทุกคนส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียน ให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้สามารถค้นพบตนเองและพัฒนา ศักยภาพตนได้ การแนะแนวจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาตนโดยองค์รวมทั้ง ในด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และเข้าสู่วิถีชีวิตไทยได้อย่างเหมาะสมอันจะเป็น การช่วยเหลือกอบกู้วิกฤตของสังคมและประเทศชาติได้ (Department of Curriculum and Instruction Development, 2001 : 2) ตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรม ที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิด

ตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัว ได้อย่างเหมาะสม (Bureau of Academic Affairs and Education, 2010 : 3) การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา แบ่งออกเป็นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบความต้องการ ความสนใจ และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นจะเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อทั้งอาชีพรับจ้างและอิสระ ส่งเสริมผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพและการงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (Kunarak, Prakob et al., 2000 : 51)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ประกอบด้วยโรงเรียนมัธยมในสังกัดทั้งหมด 35 โรงเรียน แยกเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก 17 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 9 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 3 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 6 โรงเรียน ประกอบด้วยครูผู้สอนและผู้บริหาร 1,830 คน มีภารกิจเร่งด่วนด้านการทบทวนหลักสูตร การเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ มีคุณธรรม จริยธรรม สร้างวินัย จิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม การยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และความภาคภูมิใจในการเป็นคนไทย โดยมีเป้าหมายในการดำเนินนโยบาย คือ ทักษะ ความสามารถอย่างรอบด้านทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมสติปัญญา ฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม แต่ละช่วงวัย และการวางพื้นฐานเพื่อการทำงาน การศึกษาเพื่ออาชีพ การดำเนินงานแนะแนวเป็นงานหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาลักษณะนักเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ พัฒนตนเอง พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคม เพื่อนำไปใช้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนานักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แต่จากการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ยังประสบปัญหาและอุปสรรค เช่น การบริหารงานแนะแนวยังไม่เป็นระบบ ไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน สถานศึกษาโดยมากยังขาดบุคลากรที่มีความรู้เรื่องการบริหารงานแนะแนวโดยตรง นักเรียนรับรู้และเข้าใจถึงความสำคัญความจำเป็นในการบริหารงานแนะแนว ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ขาดการควบคุมตัวเองและการตัดสินใจ ขาดทักษะและ

กระบวนการในการดำเนินชีวิต ขาดคุณธรรม จริยธรรม และนักเรียนเรียนไม่จบหลักสูตร (The Office of Secondary Educational Service Area 26, 2015 : 16-17) ซึ่งจุดหมายของการแนะแนวเป็นกระบวนการที่มุ่งสร้างเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคลค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน มีทักษะการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศิลธรรม จริยธรรม รู้จักการเรียนรู้ เชิงพหุปัญญา รู้จักคิด ตัดสินใจแก้ปัญหาในช่วงวิกฤต รวมทั้งการดำเนินชีวิต อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้นการแนะแนวจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคนโดยองค์รวม ทั้งทางด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ ให้เป็นบุคคลที่สามารถบูรณาการความคิด ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรมและเทคโนโลยีเข้าสู่วิถีชีวิตไทยได้อย่างเหมาะสม (Bureau of Academic Affairs and Education, 2010 : 21)

จากเหตุผลข้างต้น แนวทางในดำเนินงานแนะแนวเดิมนั้นยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานแนะแนว ประกอบกับในภาวะปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยีก่อให้เกิดผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิต ในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยาก ซับซ้อนมากขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ในองค์ประกอบ ตัวชี้วัด สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา มีสภาพการแนะแนวให้นักเรียนอย่างไร มีปัญหาการดำเนินงานอย่างไร ในโรงเรียนที่มีผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเป็นแนวทางสนับสนุนให้โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มีการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนางานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

3. เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

1.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2558 จำนวน 1,830 คน จากจำนวนโรงเรียน 35 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 35 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,795 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2558 จำนวน 321 คน ซึ่งจำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 18 คน และครูผู้สอน 303 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie & Morgan (Srisa-Ard, Boonchom., (2002) : 40) แล้วใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling Technique) (Srisa-Ard, Boonchom., (2002) : 40) ให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่เปิดตาราง

2. การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

3. การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งทำหน้าที่ประเมินแนวทาง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์คือ 1) เป็นนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกและสอนในรายวิชาที่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษามาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี 2) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 3) ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 4) รองผู้อำนวยการชำนาญการ
พิเศษ กลุ่มบริหารงานวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
5) ครูชำนาญการพิเศษ ด้านจิตวิทยาแนะแนว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 1 ชนิด ได้แก่

แบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดในการดำเนินงานแนะแนว สำหรับ
สถานศึกษา ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำชี้แจง ของแบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดในการ
ดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ

ส่วนที่ 2 รายการประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดในการดำเนินงาน
แนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
โดยการสำรวจความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า พิจารณาว่า
ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ขององค์ประกอบและตัวชี้วัดที่กำหนด เหมาะสม
น้อยอยู่ในระดับใด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดการดำเนินงาน
แนะแนวในสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดดำเนินการ
ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ และวิธีการสร้างแบบประเมินแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า

2. ร่างแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด แล้วนำแบบ
ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
เพื่อตรวจและให้คำแนะนำ และปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินความเหมาะสมของ
องค์ประกอบและตัวชี้วัดตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและประเมินความเหมาะสม

ระยะที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการดำเนินงานแนะแนว สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 26 ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ในประเด็นต่อไปนี้คือ สอบถามสภาพทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ขนาดของสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ข้อคำถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานแนะแนว สำหรับสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของ ลิเคิร์ท 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (Srisa-Ard, Boonchom., 2002)

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า
2. ร่างแบบสอบถามโดยใช้ประเด็นขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดที่ได้จากผลการศึกษาในระยะที่ 1 มาเป็นกรอบการสร้าง แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำ และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณา ความเหมาะสมความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับลักษณะของเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้ ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้ ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สามารถวัดได้ และพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียน โรงเรียนละ 30 คน แล้วนำแบบทดสอบจากการทดลองใช้

มาคำนวณหาความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (Srisa-Ard, Boonchom., 2002 : 96) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันทั้งหมดเท่ากับ 0.96 และสภาพที่พึงประสงค์ทั้งหมดเท่ากับ 0.97

4. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ระยะที่ 3 เป็นแบบประเมินแนวทางการดำเนินงานแนะแนว ซึ่งประกอบด้วย ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานแนะแนว สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างแบบประเมินแนวทางการดำเนินงานแนะแนว แบบมาตราส่วนประมาณค่า แล้วร่างแบบประเมินโดยใช้ประเด็นขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดที่ได้จากผลการศึกษาในระยะที่ 2 มาเป็นกรอบการสร้าง

2. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำ แล้วปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการดำเนินงานแนะแนว สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ออกหนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการในการตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการดำเนินงานแนะแนว

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พร้อมองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการดำเนินงานแนะแนว และแบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการดำเนินงานแนะแนว สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำนวน 5 ฉบับไปยังผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน โดยการส่งด้วยตนเอง

ระยะที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือจาก คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ออกหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามถึงผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 18 โรงเรียน โดยแบบสอบถามดังกล่าว ให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในวิจัย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม โดยทางไปรษณีย์ และติดตาม ทางโทรศัพท์

ระยะที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือจาก คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ออกหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญ ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมิน แนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียน โดยส่งแบบประเมินถึง ครูและผู้บริหาร การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ซึ่งเป็นเชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งส่งไปคนละ 1 ฉบับ เป็นผู้ประเมินแนวทาง ผู้วิจัยได้ส่งแบบประเมิน ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา

จากการศึกษา เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ของผู้บริหารและครูผู้สอน มีการดำเนินงาน ทั้ง 8 ด้านโดยรวมสภาพปัจจุบันมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.50 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานแนะแน

นักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สูงสุดคือด้านการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบ รองลงมา คือ การให้คำปรึกษารายกลุ่มและรายบุคคล ส่วนสภาพปัจจุบันที่มีการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดระบบการแนะแนวด้านอาชีพส่วนตัวและสังคมในสถานศึกษา

ส่วนผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ เมื่อพิจารณาโดยรวมสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ ของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดโดยด้านที่สูงที่สุดคือ ด้านการให้คำปรึกษารายกลุ่มและรายบุคคล ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศน้อยที่สุดคือ ด้านการติดตามประเมินผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา

2. ผลการศึกษาของค้ประกอบและตัวชี้วัดการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าจำนวนการดำเนินงานแนะแนวที่นำมาพัฒนาแนวทางการดำเนินงานนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ ทั้งหมดมี 8 ด้าน ประกอบด้วย 1) การรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบ 2) การบริการสารสนเทศด้านการศึกษาแก่นักเรียน 3) การให้คำปรึกษารายกลุ่มและรายบุคคล 4) การจัดระบบการแนะแนวด้านอาชีพ ส่วนตัวและสังคมในสถานศึกษา 5) การติดตามและประเมินผลการจัดระบบกระบวนการแนะแนวการศึกษา 6) การเชื่อมโยงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 7) การประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น 8) ติดตามและประเมินผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา

ผลการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี จากสถานศึกษาที่มีวิธีการที่ดีในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ ได้แก่ 1) โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 2) โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล 3) โรงเรียนสตรีราชินูทิศ อุดรธานี พบว่า สำคัญที่ได้และสามารถนำไปใช้ในการสร้างแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ประกอบด้วย 8 ด้าน คือ 1) การรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบ 2) การบริการ

สารสนเทศด้านการศึกษาก่อนนักเรียน 3) การให้คำปรึกษารายกลุ่มและรายบุคคล 4) การจัดระบบการแนะแนวด้านอาชีพ ส่วนตัวและสังคมในสถานศึกษา 5) การติดตามและประเมินผลการจัดระบบกระบวนการแนะแนวการศึกษา 6) การเชื่อมโยงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 7) การประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น 8) ติดตามและประเมินผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา โดยแต่ละด้านใช้กระบวนการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนดังนี้ 1) เตรียมการและร่วมวางแผน 2) การดำเนินงานตามแผน 3) การตรวจสอบและประเมินผล 4) การปรับปรุงและพัฒนางาน 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3. ผลการประเมินแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยผู้ทรงคุณวุฒิสามารถสรุปได้ดังตารางดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้
วัตถุประสงค์ของแนวทาง	4.60	0.54	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
เป้าหมาย	4.60	0.54	มากที่สุด	4.80	0.44	มากที่สุด
กระบวนการ	4.60	0.54	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
วิธีการดำเนินการ	4.80	0.44	มากที่สุด	4.80	0.44	มากที่สุด
รายละเอียดวิธีการดำเนินงาน	4.60	0.54	มากที่สุด	4.80	0.44	มากที่สุด
โครงสร้างของแนวทาง	4.60	0.54	มากที่สุด	4.80	0.44	มากที่สุด
รวม	4.63	0.54	มากที่สุด	4.73	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกันแสดงว่าการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการดำเนินและแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ประกอบด้วย 1) การรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบ 2) การบริการสารสนเทศด้านการศึกษาแก่นักเรียน 3) การให้คำปรึกษารายกลุ่มและรายบุคคล 4) การจัดระบบการแนะแนวด้านอาชีพ ส่วนตัวและสังคมในสถานศึกษา 5) การติดตามและประเมินผลการจัดระบบกระบวนการแนะแนวการศึกษา 6) การเชื่อมโยงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 7) การประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น 8) การติดตามและประเมินผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการดำเนินงานและแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานและแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีการดำเนินงานและแนวนักเรียนทั้ง 8 ด้าน โดยรวมมีการดำเนินงานและแนวอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานและแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62

3. แนวทางการดำเนินงานและแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มี 8 ด้าน คือ 1) การรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบ 2) การบริการสารสนเทศด้านการศึกษาแก่นักเรียน 3) การให้คำปรึกษารายกลุ่มและรายบุคคล 4) การจัดระบบการแนะแนวด้านอาชีพ ส่วนตัวและสังคมในสถานศึกษา 5) การติดตามและประเมินผลการจัดระบบกระบวนการแนะแนวการศึกษา 6) การเชื่อมโยงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 7) การประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น 8) การติดตามและประเมินผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ส่วนการดำเนินงานและแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศมี 5 ด้าน คือ 1) เตรียมการและร่วมวางแผน 2) การดำเนินงานตามแผน 3) การตรวจสอบและประเมินผล 4) การปรับปรุงและพัฒนางาน 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวทางการดำเนินงานและแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการดำเนินงาน
แผนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
26 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานแผนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ของผู้บริหารและครูผู้สอน มีการดำเนินงานทั้ง
8 ด้านโดยรวมสภาพปัจจุบันมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา
รายด้านพบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานแผนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ
สูงสุดคือด้านการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบ รองลงมา คือ
การให้คำปรึกษารายกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งสาเหตุอาจเนื่องมาจากการดำเนินงาน
แผนะแนวนในโรงเรียนในปัจจุบันต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Banjong,
Rattanaporn., 2011 : 92-94) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานแผนะแนวนในโรงเรียน
มัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระแก้ว
ซึ่งผลการศึกษาได้ดังนี้ 1) ปัญหาการดำเนินงานแผนะแนวนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระแก้ว ตามความคิดเห็น
ของครูในตำแหน่งครูแผนะแนวนและครูที่ปรึกษาทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ใน
ระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการรวบรวมข้อมูล
เกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านบริการสารสนเทศ ด้านจัดวางตัวบุคคล ด้านบริการ
ติดตามและประเมินผล และด้านบริการให้คำปรึกษา

เมื่อพิจารณาโดยรวมสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานแผนะแนวนักเรียน
สู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ของผู้บริหาร
และครูผู้สอน มีการดำเนินงานทั้ง 8 ด้านโดยรวมสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงาน
แผนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62
เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดโดยด้านที่สูงที่สุดคือ ด้านการให้
คำปรึกษารายกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Thumtaem, Wilai.,
2012 : 95-97) ได้ศึกษาการดำเนินงานแผนะแนวนในโรงเรียน อำเภอท่าอุเทน
จังหวัดนครพนม สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้ 1) ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานแผนะแนวน
ในโรงเรียน อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านบริการศึกษา
และรวบรวมข้อมูลการบริการสนเทศ การบริการให้คำปรึกษา การบริการ

จัดวางบุคคล การบริการติดตามและประเมินผล ตามความคิดเห็นของ
ข้าราชการครู โดยภาพรวมและรายด้าน พบดังนี้ 1.1) ข้าราชการครูมีความคิดเห็น
ว่าการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ทั้ง 5 ด้าน
คือ ด้านบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูล ด้านการบริการสนเทศ ด้านการบริการ
ให้คำปรึกษา ด้านการบริการจัดวางตัวบุคคล ด้านการบริการติดตามและประเมินผล
โดยภาพรวมและรายด้าน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี จากสถานศึกษาที่มีวิธีการที่ดีในการพัฒนา
แนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ ได้แก่ 1) โรงเรียนขอนแก่น
วิทยายน 2) โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล 3) โรงเรียนสตรีราชินูทิศ อุดรธานี พบว่า
สาระสำคัญที่ได้และสามารถนำไปใช้ในการสร้างแนวทางการดำเนินงานแนะแนว
นักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
ประกอบด้วย 8 ด้าน คือ 1) การรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบ
2) การบริการสารสนเทศด้านการศึกษากับนักเรียน 3) การให้คำปรึกษารายกลุ่มและ
รายบุคคล 4) การจัดระบบการแนะแนวด้านอาชีพ ส่วนตัวและสังคมในสถานศึกษา
5) การติดตามและประเมินผลการจัดระบบกระบวนการแนะแนวการศึกษา 6) การเชื่อมโยง
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 7) การประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนประสบการณ์
ด้านแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น 8) ติดตามและประเมินผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา
โดยแต่ละด้านใช้กระบวนการการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนดังนี้ 1) เตรียมการ
และร่วมวางแผน 2) การดำเนินงานตามแผน 3) การตรวจสอบและประเมินผล
4) การปรับปรุงและพัฒนางาน 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะการดำเนินงาน
แนะแนวนักเรียนนั้น อาจเกิดจากในภาวะปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
ของสังคมและเทคโนโลยีก่อให้เกิดผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน
ของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยาก ซับซ้อนมากขึ้น ทำให้การดำเนินงานแนะแนว
นักเรียนนั้นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานให้ทันต่อสภาวะปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป
อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Poonprarinya, Thanathapron., 2010 :
112-117) ได้ศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงาน
แนะแนวของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสกลนครความมุ่งหมาย
ในการศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา

การดำเนินงานแนะแนววิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็น และเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสกลนคร จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามการปฏิบัติงานของครูแนะแนวเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ 40 ข้อสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI modified) และการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการศึกษาสามารถสรุปดังนี้ 1) ครูแนะแนวมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ในสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก 2) เมื่อจัดลำดับสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI modified) พบว่าลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการปฏิบัติงานแนะแนว ด้านการเตรียมบุคลากรงานแนะแนว ด้านการประชาสัมพันธ์ 3) ผลจากการสนทนากลุ่ม พบว่า 3.1) สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ด้านการเตรียมบุคลากรและ ด้านการปฏิบัติงานแนะแนว 3.2) แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีมากที่สุดในแต่ละด้าน ด้านการเตรียมบุคลากร ด้านการวางแผนงานแนะแนว ด้านการปฏิบัติงานแนะแนว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิจัยพบว่า การดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ ทั้ง 8 องค์ประกอบนั้นหน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบในการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนควรนำแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไปศึกษารายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบ เพื่อพิจารณาในการเลือกแนวทางในการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้โรงเรียนสามารถนำแนวทางไปปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนได้จริง

2. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและครูแนะแนว ควรนำผลการศึกษาที่ค้นพบในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ นี้ไปปรับใช้ในการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนในโรงเรียนที่เหมาะสมกับสภาพและบริบทของโรงเรียน ตลอดจนสร้างความเข้าใจให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายภายในโรงเรียน มีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ และปรับปรุง พัฒนาให้การดำเนินงานแนะแนวนักเรียนอย่างต่อเนื่องและให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยในการนำแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศนำไปทดลองใช้ในการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนในโรงเรียน เพื่อสรุปภาพรวมของแนวทางตลอดจนความถูกต้อง ความเหมาะสมของแนวทาง

2. ในการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ จากผลการวิจัยพบว่าในแต่ละด้านของการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนนั้นควรใช้กระบวนการการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนคือ เตรียมการและร่วมวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบและประเมินผล การปรับปรุงและพัฒนางาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและครูแนะแนว ต้องให้ความสำคัญโดยให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จึงจะทำให้การดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศได้

เอกสารอ้างอิง

- Banjong, Rattanaporn. (2011). *Operational Issues of High School Guidance in Office The of Basic Education Commission*. (Thesis work study, Masters of Education). Burapha University, Chonburi.
- Bureau of Academic Affairs and Education. (2010). *The Guideline Activities of the Students*. Bangkok: Agricultural Cooperatives of Thailand.
- Chomeya, Rungson. (2012). *School Guidance: Psychology Principle for Teacher*. Mahasakham: Mahasarakham University.
- Department of Curriculum and Instruction Development. (2001). *Basic Education Curriculum*. (2nd ed.). Bangkok: Transportation Organization Express Printing.

- Kunarak, Prakob and group. (2000). *Environment Agency's Study on Education Reform of Ministry of Education*. Nakhon Pathom: Silpakorn University.
- Ministry of Education of Thailand. (2010). *The activities of the students According to the Core Curriculum for Basic Education of 2008*. Bangkok: Agriculture Cooperatives of Thailand Printing.
- Poonprarinya, Thanathapron. (2010). *The Needs Assessment for the Development of the Careers of Teachers Guidance in Secondary Schools, Sakon Nakhon*. Masters of Education. Mahasarakham University, Mahasarakham.
- Srisa-Ard, Boonchom. (2002). *Introduction to Research*. (7th ed.). Bangkok: Suriyasarn.
- The Office of Secondary Educational Service Area 26. (2015). *Action Plan Budget Year in 2015, The Office of Secondary Educational Service Area 26*. Mahasarakham: Copier papers.
- Thumtaem, Wilai. (2012). *The Operation of Guidance Schools of Tha U-Then District Nakhon Phanom Province*. (Independent Study, Masters of Education.). Nakhon Phanom University, Nakhon Phanom.